

4. mars 2014
 Gradienten til $f(x, y)$ er vektorfunksjon

$$\textcircled{1} \quad \vec{\nabla} f = \left[\frac{\partial f}{\partial x}, \frac{\partial f}{\partial y} \right]$$

$f(x_1, \dots, x_n)$

n-vektor $\vec{\nabla} f = \left[\frac{\partial f}{\partial x_1}, \dots, \frac{\partial f}{\partial x_n} \right]$.

10.5

Gitt en parametrisert kurve

$$\vec{r}(t) = (x(t), y(t))$$

Resultat (kjemeregel)

$$\frac{d}{dt} f(x(t), y(t)) = \frac{\partial f}{\partial x} \frac{dx}{dt} + \frac{\partial f}{\partial y} \frac{dy}{dt}$$

når f er kontinuerlig derivbar i $(x(t), y(t))$.

Eksempel $\vec{r}(t) = [x(t), y(t)] = [\cos t, \sin t]$

$$\vec{r}'(t) = \frac{d}{dt} \vec{r} = [-\sin t, \cos t]$$

$$f(x, y) = 2x^2 + y^2 \quad 1) \text{ sette inn for den parametriserte kurven}$$

$$f(x(t), y(t)) = 2 \cos^2 t + \sin^2 t \\ = 1 + \cos^2 t.$$

$$\frac{d}{dt} f(x(t), y(t)) = \frac{d}{dt} (1 + \cos^2 t) = 2 \cos t (\cos t)' \\ = -2 \cos t \sin t$$

2) Vi regner nå ut $\frac{d}{dt} f(\vec{r}(t))$ ved å benytte
kjemerverdelen:

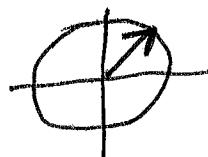
$$② \quad \vec{\nabla} f = [4x, 2y] \quad \vec{r}(t) = [-\sin t, \cos t].$$

$$\begin{aligned} \frac{d}{dt} f(\vec{r}(t)) &= \vec{\nabla} f \cdot \vec{r}'(t) = [4x, 2y] \cdot [-\sin t, \cos t] \\ &= 4(\cos t)(-\sin t) + 2(\sin t) \cdot \cos t \\ &= \underline{-2 \sin t \cdot \cos t} \end{aligned}$$

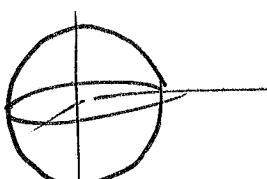
Rettlingsderivert

En retning er gitt ved en vektor \vec{v} av lengde 1.
(enheitsvektor)

$$\begin{array}{c} \text{dim} \\ n=1 \end{array} \quad \begin{array}{c} \rightarrow \\ \longleftrightarrow \\ \leftarrow \end{array} \quad \text{to retningene}$$

retningene kan spesifiseres av
et punkt på enhetsirkelen

$f(x, y)$ kont. derivert i $\vec{a} = (a, b)$

Den retningsderiverte til $f(x, y)$ i retning $\vec{v} = (v_1, v_2)$
er endlingsverdien til f i retning \vec{v} :

$$D_{\vec{v}} f(\vec{a}) = \lim_{z \rightarrow 0} \frac{f(\vec{a} + \vec{v} \cdot z) - f(\vec{a})}{z}$$

Fra lignene ovenfor er dette:

③ $D_U f(\vec{a}) = \frac{\partial f}{\partial x}(\vec{a}) \cdot \frac{d}{dt}(a + U_1 \cdot t)$
+ $\frac{\partial f}{\partial y}(\vec{a}) \cdot \frac{d}{dt}(b + U_2 \cdot t)$
= $\frac{\partial f}{\partial x}(\vec{a}) \cdot U_1 + \frac{\partial f}{\partial y}(\vec{a}) \cdot U_2$

$D_U f(\vec{a}) = \vec{\nabla} f(\vec{a}) \cdot \vec{U}$

$\vec{a} \cdot \vec{U}$

spesielt:

$\vec{U} = [1, 0]$ enhetsvektor i x-retning

$$D_{\vec{e}_1} f(\vec{a}) = \frac{\partial f}{\partial x}(\vec{a})$$

La θ er vinkelen mellom gradienten i \vec{a}

$\vec{\nabla} f(\vec{a})$ og retningsvektoren \vec{U}

så $D_U f(\vec{a}) = |\vec{\nabla} f(\vec{a})| \cdot \cos \theta$ (siden $|\vec{U}| = 1$)

Resultat

Den retningsdrikket er størst i retning til gradienten $\vec{\nabla} f(\vec{a})$. Den er der lik $|\vec{\nabla} f(\vec{a})|$

$$④ \text{ La } f(x,y) = 2x \cos(x+y) \quad \text{og} \quad \vec{v} = \frac{[1,1]}{\sqrt{2}}$$

Finn $D_v f$ i punktet $(\frac{\pi}{8}, \frac{\pi}{8})$

$|\vec{v}| = 1$ retningsvektoren

$$\vec{\nabla} f = [2 \cdot \cos(x+y) + 2x(-\sin(x+y)) \cdot 1, 2x(-\sin(x+y)) \cdot 1]$$

$$\begin{aligned}\vec{\nabla} f(\frac{\pi}{8}, \frac{\pi}{8}) &= [2 \frac{1}{\sqrt{2}} + \frac{2\pi}{8}(-\frac{1}{\sqrt{2}}), \frac{2\pi}{8}(-\frac{1}{\sqrt{2}})] \\ &= [\underline{\sqrt{2} + \frac{\sqrt{2}\pi}{8}}, \underline{-\frac{\sqrt{2}\pi}{8}}]\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}D_v f(\frac{\pi}{8}, \frac{\pi}{8}) &= \vec{\nabla} f(\frac{\pi}{8}, \frac{\pi}{8}) \cdot \frac{[1,1]}{\sqrt{2}} \\ &= \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \sqrt{2} \left((1 - \frac{\pi}{8}) + (-\frac{\pi}{8}) \right) \\ &= 1 - \frac{2\pi}{8} = \underline{1 - \frac{\pi}{4}}\end{aligned}$$

I hvilke retning vokser $f(x,y) = x^2 e^{xy}$
raskest i punktet $(1, \ln 2)$?

$$\frac{\partial}{\partial x} f = 2x e^{xy} + x^2 (y e^{xy})$$

$$\frac{\partial}{\partial y} f = x^2 (x e^{xy})$$

$$\vec{\nabla} f = [2x + x^2 \cdot y, x^3] e^{xy}$$

$$\vec{\nabla} f(1, \ln 2) = [2 + \ln 2, 1] \cdot 2.$$

Retningen den vokser raskest er

$$\frac{[2 + \ln 2, 1]}{\sqrt{1 + 4 + 4\ln 2 + (\ln 2)^2}}.$$

Eksemplene er hentet fra: Matematikk for ingeniører
(Kro, Klappe, Vatne, Gulbrandsen)